

Motion till riksdagen 2012/13:N341

av Jonas Sjöstedt m.fl. (V)

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Det tilltagande globala konkurrenstrycket tvingar Sverige att snabbt ställa om till innovationsdriven tillväxt. För att klara det behöver vårt näringsliv konkurrera med högre kunskapsinnehåll, resurseffektivare produktion samt en produktion av varor och tjänster som utgår från våra samhällsutmaningar. Under utgiftsområde 24 lägger vi en rad förslag för att stärka det svenska näringslivet: ökad samverkan mellan näringsliv och akademi, offentliga innovationsupphandlingar, satsningar på forskning och utveckling, förstärkning av industriforskningsinstituterna, stärkt såddfinansiering samt satsningar på exportfrämjande verksamheter m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anslagen för 2013 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag att bemyndiga regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB.

Fel! Okänt namn på

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2013 för utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (V)
1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	155 019	+50 000
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 223 891	+300 000
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	599 133	+250 000
1:5 Näringslivsutveckling m.m.	580 022	+160 000
1:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	42 150	-42 150
2:3 Exportfrämjande verksamhet	243 889	+25 000
<i>Nytt anslag</i>		
Nytt Fri programvara		+10 000
Summa		+752 850

Anslag 1:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader

Vinnova har föreslagit att offentliga innovationsupphandlingar för miljö, energi, hälsa, säkerhet, it och telecom ges en kraftfull statlig stimulans genom särskilt stöd för att minska riskerna som möter enskilda statliga myndigheter, landsting och kommuner i deras upphandlingsprocesser och som kan hämma upphandlingar av innovativa lösningar. Offentliga aktörer kan på så sätt använda sin upphandling för att driva utvecklingen framåt när det gäller FoU, innovationer och teknikutveckling. Mot denna bakgrund föreslår Vänsterpartiet att 50 miljoner kronor avsätts till Vinnova under 2013 för detta ändamål.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 50 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2013.

Anslag 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Vinnova har sedan 1994 i flera omgångar haft olika bransch- och samverkansprogram tillsammans med näringslivet och andra aktörer. Sedan 2012 finns även strategiska innovationsprogram. Vänsterpartiet föreslår att de strategiska innovationsprogrammen inriktas mot följande tre övergripande samhällsutmaningar: i) klimatutmaningen (miljö och energi), ii) den växande åldrande befolkningen (hälsa och sjukvård) och iii) globaliseringen (konkur-

renskraftig produktion, råvarutillgång). Delprojekt inom ramen för det sistnämnda området bör utgöras av samverkansprogram för gruvnäringen, mjukvaruindustrin och turistnäringen. Vi anslår 100 miljoner kronor för 2013 för detta ändamål.

Forska och väx-programmet, som drivs av Vinnova, gör det enskilda företaget till huvudaktör vid samarbete med forskningsutförare. Det är en klar skillnad jämfört med de flesta andra statliga insatser som görs på FoU-området. Forska och väx-programmet har lyckats knyta ihop småföretag med en forskningskompetens som småföretagen inte själva förfogar över. Ansökningarna till programmet överstiger med bred marginal de medel som Vinnova förfogar över för detta projekt. Mot denna bakgrund föreslår Vänsterpartiet att anslaget för detta ändamål ökas med 200 miljoner kronor för 2013.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 300 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2013.

Anslag 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel m.m.

Vänsterpartiet vill stärka industriforskningsinstitutens verksamhet, särskilt med inriktning mot miljöteknik och innovation. Deras arbete med demonstrationsanläggningar och testbäddar bör utvecklas. Därför förstärker vi statens finansiering av industriforskningsinstitutet, via RISE Holding AB, med 250 miljoner kronor under 2013.

Anslag 1:5 Näringslivsutveckling m.m.

Individuella utvecklingscentra (IUC) kan vara ett viktigt komplement särskilt på mindre industrierter för utveckling i innovativ riktning.

IUC Sverige är en verksamhet som tillsammans med kompletterande regionala och nationella organisationer aktivt bidrar till att nya jobb skapas, effektivare organisationer byggs upp och att nya verksamheter bildas. IUC samarbetar regionalt med universitet, högskolor, industriforskningsinstitut, regionförbund, kommuner, fackföreningar m.fl. IUC arbetar med samverkansmodeller med industriforskningsinstitutet för att identifiera företagens behov och skapa samarbete mellan företag och institut.

För att kunna öka takten i sin unika verksamhet, där ett stort antal samhällsaktörer ingår, måste ytterligare medel tillföras. Ett förslag från IUC Sverige, som regeringen avslagit, går ut på att man skapar en ny och mer effektiv modell för ytterligare samarbeten mellan aktörerna. För att kunna driva igenom detta förslag föreslår Vänsterpartiet att resurserna till IUC stärks med 100 miljoner kronor under 2013.

Fel! Okänt namn på

För ett dynamiskt näringsliv är en väl fungerande kapitalförsörjning av avgörande betydelse. I Sverige finns det såväl privata som offentliga aktörer inom kapitalförsörjningen. Generellt sett råder det ingen brist på utvecklingskapital utan det som framför allt saknas är mer av samordning och renodling av de statliga myndigheternas och bolagens verksamheter. Mot denna bakgrund föreslår Vänsterpartiet bl.a. att Innovationsbron, Almi Företagspartner AB och Inlandsinnovation förs ihop till en ny organisation med uppgift att stimulera kapitalförsörjningen i de riktigt tidiga faserna. Regeringen bör få i uppdrag att utreda formerna för en sådan sammanslagning. Innan en sådan konsolidering har skett föreslår vi att Almi får ökade resurser för att tillhandahålla kapital i de tidiga faserna. Vi anslår 50 miljoner kronor under 2013 för detta ändamål.

På landsbygden kommer generationsväxlingen att leda till stora problem om inget görs för att underlätta för företagare att överföra sina verksamheter till unga entreprenörer. Almi har fått i uppdrag att informera och ge företag rådgivning angående generationsväxling. Riksdagen har fattat ett bra beslut i frågan, men Almi behöver en förstärkning för ändamålet några år framöver för att kunna fokusera särskilt på denna fråga. Vi anslår därför 10 miljoner kronor till Almi under 2013 för detta ändamål.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 160 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2013.

1:18 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.

Detta anslag används i huvudsak till konsulttjänster som syftar till att sälja ut statliga företag. Eftersom vi inte står bakom regeringens utförsäljningsplaner avvisar vi detta anslag.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en minskning av anslaget med 42 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2013.

2:3 Exportfrämjande verksamhet

För småföretag och medelstora företag som vill växa är exportmarknaden många gånger svåråtkomlig. Företagen saknar ofta de verktyg som behövs för att ta sig ut på mässor i utlandet, till enskilda företag och länder. För att åstadkomma detta bör Exportrådets verksamhet förstärkas. Möjligheten till ökad aktivitet för de regionala exportrådgivarna måste stärkas över hela landet. Utbildningen av exportsäljare på universitet och högskolor måste förbättras.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2013.

Nytt anslag: Fri programvara

Användningen av fri programvara och öppna standarder skulle kunna betyda mycket för omställningen till ett hållbart samhälle. Bland annat kan den typiska användningstiden för hårdvara bli längre, vilket skulle bidra till att minska problemet med elektronikskrot. Framför allt har det stor betydelse för takten i utvecklandet av den mjukvaruberoende miljötekniken och möjligheterna att använda den fritt världen över. Precis som med forskning utvecklas programvara vanligtvis betydligt effektivare i fria och transparenta samarbetsformer. Fri programvara bidrar också till att bryta mjukvarujättarnas makt och öka it-kompetensen.

En ökad kompetens hos privatpersoner, myndigheter och företag ökar möjligheten att använda fria program. Därmed ökar också möjligheten att välja bort de företag som i dag har så gott som monopol på mjukvara till datorer. Vi vill införa en svensk motsvarighet till Norges nationella kompetenscenter för fri programvara. Det centret hjälper såväl den offentliga sektorn som företag och andra att gå över till fri programvara, bl.a. i syfte att spara pengar och öka konkurrensen i mjukvarubranschen. För detta ändamål anslår vi 50 miljoner kronor över tre år.

Sammantaget föreslår Vänsterpartiet en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2013.

Förslag om avyttranden av bolag

Regeringen föreslår att Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB helt eller delvis ska avyttras. Vänsterpartiet avvisar förslaget. Vi menar att det är viktigt att medborgarnas ägande ökar och de därmed får ett större inflytande över ekonomin. Det är väsentligt inte minst ur ett demokratiperspektiv. De olika bolagen har vitt skilda uppdrag och är viktiga inom sina respektive områden. Inte minst är det viktigt att behålla egen kompetens inom transportinfrastruktur eftersom Vänsterpartiet menar att allt nödvändigt banunderhåll ska ske under Trafikverket. Regeringens förslag att bemyndiga regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i företagen Aktiebolaget Bostadsgaranti, Lernia AB och Vectura Consulting AB bör därför avslås. Detta bör riksdagen besluta.

Stockholm den 4 oktober 2012

Jonas Sjöstedt (V)

Ulla Andersson (V)

Hans Linde (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Jens Holm (V)

Eva Olofsson (V)

Kent Persson (V)